

KRISTIJONO DONELAIČIO „METŲ“ VERTIMAI Į LATVIŲ KALBĄ XIX A. ANTROJE PUSĖJE–XX AMŽIUJE

Viesturs Zanders | Latvijas Universitāte
Lomonosova iela 1A, Rīga, LV1019, Latvija
El. paštas: viesturs.zanders@lu.lv

Straipsnyje pateikiama retrospektyvi Kristijono Donelaičio poemos „Metai“ vertimų publikacijų latvių kalba analizė ir atskleidžiama, kaip latvių skaitytojas palaipsniui susipažino su K. Donelaičio asmenybe, o per „Metų“ fragmentų vertimus – ir su jo poezijos pasauliu. Straipsnio uždavinys – atkreipti dėmesį į K. Donelaičio „Metų“ poemos vertėjus latvių ir lietuvių kultūrinių ryšių kontekste. Ypač išsiskiria Andrejo Dyrlikio, Janio Rainio ir Paulo Kalvos atlikti darbai, populiarinę K. Donelaičio kūrybą.

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI: K. Donelaitis, „Metai“, vertimai, latvių ir lietuvių kultūriniai ryšiai, A. Dyrikis, Rainis, P. Kalva.

Palyginti ilgas kelias nueitas nuo pirmųjų publikuotų „Metų“ fragmentų vertimų XIX amžiaus pradžioje iki viso Kristijono Donelaičio poemos teksto publikacijos XX amžiaus antroje pusėje. 1821 ir 1822 metais žinomo Jelgavos spaustuvininko Johano Friedricho Steffenhageno (1766–1812) išleistame kalendoriuje buvo išspausdinti keli poemos „Metai“ pirmos dalies „Pavasario linksmybės“ vertimo fragmentai. Juos išvertė Kuržemės kunigas, pirmojo latvių laikraščio „Latviešu Avīzes“ (liet. „Latvių laikraščiai“) išleidimo iniciatorius bei pirmasis jo redaktorius (1822–1826) Karlis Frydriks Vatsonas (Kārlis Fridriks Vatsons, 1777–1826). Latvijos universiteto profesore, literatūrologė Māra Grudule, analizavusi tiek kalendoriuose publikuotą, tiek rankraštinių K. F. Watsono vertimą (rankraštis šiuo metu saugomas Latvijos universiteto Akademinėje bibliotekoje) konstatavo, kad jis įsikomponuoja į to meto literatūros tradiciją.¹ Tačiau reikia pripažinti, kad pirmosios K. Donelaičio poezijos publikacijos nesukelė didesnio visuomenės susidomėjimo. Latvių rašytojas Ernestas Dinsbergas (1816–1902) prisimena, kad kalendoriuje perskaitytas K. F. Watsono vertimas jam, septynmečiui, tiek patikęs, jog

1 GRUDULE, M. Igaunī un lietuvieši – kultūra un literatūra latviešu grāmatās un periodikā 17.–19. gadsimtā. In *Latvieši, igauņi un lietuvieši: literārie un*

kultūras kontakti. Sudare Benedikts Kalnačs, Māra Grudule u.c. Rīga, 2008, p. 126.

beveik visą išmokęs atmintinai.² Taigi keletas eilučių iš E. Dinsbergo autobiografijos, kuri buvo publikuota jau po jo mirties 1904 m. ir tapo vienu pirmųjų liudijimų apie K. Donelaičio recepciją latvių kultūroje.

K. Donelaičio vardas dar kartą suskambo 1869 metais straipsnyje „Liaudies balsas dainose“, kurio autorius buvo tuometinis Jelgavos gimnazijos auklėtinis, vėliau tapęs liuteronų kunigu, Karlis Kundzinis (Kārlis Kundziņš, 1850–1937). Straipsnyje, kurio pavadinimas primena žinomo rašytojo Johano Gotfrydo Herderio (1744–1803) antologiją *Stimmen der Völker in Liedern* (1778–1779), K. Kundzinis rašo apie estų, lietuvių ir latvių tautosaką. Skaitytojus jis supažindina su K. Donelaičio gyvenimu ir poemos „Metai“ antrąja dalimi „Vasaros darbai“. K. Kundzinio manymu, K. Donelaičio poemą galima laikyti „tikra liaudies daina“.³ Straipsnyje paskelbtoje ištraukoje nuskamba suvokietėjimo motyvas; jis aktualus ir kitiems būsimiems latvių inteligentijos atstovams, kurie tuo metu mokėsi Jelgavos gimnazijoje.⁴ 1860 metais latviai sudarė tik 2–5 proc. visų gimnazijos auklėtinių,⁵ tačiau ten viešpataujanti atmosfera skatino juos aptarti savo bei kaimyninių tautų praeitį ir literatūrą rengiant skaitymo vakarus. Reikėtų priminti, kad 1880–1890 metais Jelgavos gimnazijoje taip pat mokėsi vėliau išgarsėję lietuvių visuomenės ir kultūros veikėjai, pavyzdžiui, Jonas Šliūpas (1861–1944), Antanas Smetona (1874–1944), Petras Avižonis (1875–1939), Vladas Mironas (1880–1953), Petras Kalpokas (1880–1945) ir kiti.

Pirmasis išsamesnis specialiai K. Donelaičiui skirtas straipsnis⁶ išspausdintas 1874 metais laikraštyje „Baltijas Vēstnesis“ (liet. „Baltijos šauklys“). Publikacijos autorius buvo Andrėjis Dyrikis (Andrejs Dīriķis, 1853–1888), kurio vyresnysis brolis Berhardas Dyrikis (1831–1892) buvo vienas iš Rygos latvių draugijos steigėjų ir laikraščio „Baltijas Vēstnesis“ redaktorius bei leidėjas. Pats A. Dyrikis pragyveno iš tarnybos įvairiose valstybinėse institucijose. Laikraštyje „Baltijas Vēstnesis“ jis reguliariai publikuodavo savo vertimus, kelionių aprašymus, taip pat straipsnius apie lietuvių kalbą, literatūrą ir istoriją. Reikšminga tai, kad jau 1872 metais A. Dyrikis pradėjo sudarinėti lietuvių–latvių kalbų žodyną, kurio rankraštis iki mūsų dienų, deja, neišliko.⁷ 1870–1880 metais A. Dyrikis buvo faktiškai pagrindinis informacijos apie lietuvių kultūrą teikėjas latvių spaudoje. Mokėdamas lietuvių kalbą A. Dyrikis laikraščiu „Baltijas Vēstnesis“ rengia lietuvių atgimimo laikraštyje „Aušra“ publikuotų straipsnių perpasakojimus. Savo ruožtu laikraštyje „Aušra“ išspausdinami keli A. Dyrikio straipsniai Andrejo Latvio slapyvardžiu. Jis yra žinomas ir kaip pirmasis Antano Baranausko (1835–1902) poemos „Anykščių šilelis“ fragmento vertėjas (1885).⁸

Minėtoje 1874 m. publikacijoje latvių skaitytojai susipažino ne tik su K. Donelaičio biografija, bet ir pirmą kartą su keliomis „Metų“ eilutėmis lietuvių kalba,

kurias pažodžiui išvertė A. Dirikis. Norėdamas parodyti K. Donelaičio poemos populiarumą A. Dyrikis paminėjo tris „Metų“ vertimus į vokiečių kalbą (L. Rhesa, 1818, A. Schleicher, 1865, G. H. F. Nesselmann, 1869), kartu apgailestaudamas, kad trūksta šio literatūrinio darbo vertimų į latvių kalbą.

1880 metais A. Dyrikis susipažino su brolio Berhardo pensione gyvenusiu Rygos gimnazistu Janiu Pliekšanu (Jānis Pliekšāns, 1865–1929), kuris vėliau Rainio slapyvardžiu tapo žinomiausiu latvių poetu. 1887 metais J. Pliekšāns, būdamas Peterburgo universiteto Teisės fakulteto studentas, perskaitė pranešimą apie K. Donelaitį bei vienos „Metų“ ištraukos vertimą Peterburgo latvių studentų susirinkime. Tais pačiais metais laikraštyje „Dienas Lapa“ (liet. „Dienos puslapis“) J. Pliekšāns (jis buvo šio leidinio redaktorius 1891–1895 metais) referavo Peterburgo universiteto privatdocento Eduardo Volterio (1856–1941) paskaitą apie lietuvių literatūrą. Laiške savo sesei Dorai Pliekšanei jis „Metus“ pavadino lietuvių valstiečių idile, parašyta „aiškia, gražia lietuvių kalba“, tačiau kartu konstatavo, kad latviams K. Donelaitis yra dar mažai žinomas.⁹ Deja, Rainio vertimas iki mūsų dienų neišliko, nes 1897 metų pabaigoje J. Pliekšāns, tuo metu dirbęs advokatu Panevėžyje, buvo areštuotas, o jo rankraščius konfiskavo žandarmerija. J. Pliekšāną apkaltino dalyvavimu radikaliame kairiosios krypties visuomeniniame judėjime „Naujoji srovė“ (orig. „Jaunā strāva“). Po dveju metų, laikinai gyvendamas Pleskavoje, J. Pliekšāns daug kartų domėjosi galimybe atgauti savo rankraščius, tačiau nesėkmingai.

Reikšminga tai, kad visos kitos poemos „Metai“ vertimų publikacijos latvių skaitytojus supažindino kaip tik su pirmąja „Metų“ dalimi – „Pavasario linksmybėmis“. Pirmiausia tai padarė Rygos Aleksandro gimnazijos mokytojas Edgaras Baumanis (1872–1909) savo etnografinėje apybraižoje „Leiši“ (liet. „Lietuviai“, 1902). Čia buvo publikuotos pirmosios poemos eilutės originalo kalba, po jų ėjo nedidelis fragmentas, E. Baumanio išverstas iš G. Neselmano (1811–1881) vokiško vertimo.¹⁰ Savo ruožtu Gramzdos (kaimas Kuržemėje) ministerinės mokyklos mokytojas Eduardas Zilberas (1860–1941, žinomas kaip rašytojas Sudrabų Edžus) į savo vertimą¹¹ įtraukė rimą, o hegzametrą pakeitė jambu. Anot lietuvių literatūrologo

2 DINSBERĖS, Ernests. *Autobiogrāfija ar ģimēni un ievadu no Poruku Jāņa*. Cēsis, 1904. p. 21.

3 [KUNDZIŅŠ, K.] K.K. Tautu balsis dziesmās. *Baltijas Vēstnesis*, 1869, no. 66.

4 GRUDULE, M. Igaunī un lietuvieši..., p. 136–137.

5 STRADIŅŠ, J.; STRODS, H. *Jelgavas Pētera akadēmija*. Rīga, 1975, p. 126.

6 DIRIKIS, A. Kristjānis Donaleitis. *Baltijas Vēstnesis*, 1874, no. 45.

7 JONIKAS, Petras. Par Andreja Dirīka leišu-

latviešu valodas vārdnīcas rokrakstu. In *Ceļi: rakstu krājums*, 6.sēj. Rīga, 1935, p. 201–208.

8 GRUDULE, M. Igaunī un lietuvieši..., p. 183–184.

9 RAINIS. *Kopotī raksti. 19. sēj. Vēstules*. Rīga, 1984, p. 142, 413, 532, 604.

10 [BAUMANIS, E]. Edg. B. *Leiši: etnogrāfisks apcerējums*. Rīga, 1902, p. 319–327.

11 DONELAITIS. Gada jaukums, gada grūtums. *Mājas Viesa Mēnešraksts*, 1902, no. 12, p. 941–943.

Kęstučio Nastopkos, tokia modernizacija nepadėjo suprasti K. Donelaičio poezijos pasaulio.¹² Reikia pažymėti, kad šią poemą „Metai“ publikaciją 1902 metais žurnale „Mājas Viesa Mēnešraksts“ (liet. „Namų svečio mėnraštis“) papildė Eduardo Volterio straipsnis apie lietuvių rašytojus.¹³

1914 metais minint K. Donelaičio 200 metų jubiliejų žurnale „Druva“ (liet. „Dirva“) buvo išspausdintas žinomo literatūros kritiko Teodoro Zeiferto (1865–1929) straipsnis¹⁴ apie poetą bei „Metų“ paskutinės dalies „Žiemos rūpesčiai“ fragmentas.¹⁵ Kaip šaltinį daugiausia naudodamas rašytojo ir keliautojo Liudviko Pasargės (1825–1912) knygą „Christian Donalitiūs Liauische Dichtungen“ (1894), T. Zeifertas apžvelgė Donelaičio asmenybę lietuvių literatūros raidos kontekste, tai susiedamas, taip pat ir latvių literatūros pradžia, su Reformacijos laikotarpiu. T. Zeiferto nuomone, Donelaičio 200 metų jubiliejaus minėjimas galėjo prisidėti prie baltų tautų tautinės savimonės formavimosi. T. Zeiferto išvadas savo kalbai bendrame Peterburgo lietuvių ir latvių studentų susirinkime, skirtame K. Donelaičio jubiliejui, panaudojo Peterburgo universiteto studentas, būsimas Latvijos universiteto profesorius kalbininkas Ernestas Blesė (Ernests Blese, 1892–1964). Tame pačiame susirinkime nuskambėjusi E. Volterio nuomonė buvo išplatinta laikraštyje „Dzimtenes Vēstnesis“ (liet. „Gimtinės šauklys“).¹⁶

1920–1930 metais labai padaugėjo lietuvių autorių vertimų į latvių kalbą. Bibliografų skaičiavimais, tarpukariu buvo publikuota 16 knygų (iš jų keturi tautosakos rinkiniai) ir daugiau nei 200 pavienių tekstų vertimų periodiniuose leidiniuose. Tačiau ryškiai dominavo to laikmečio autoriai. Atsižvelgiant į temos kontekstą reikėtų paminėti „Pasaulio rašybos istoriją“ (orig. „Pasaules rakstniecības vēsture“, T. 1–4, 1930–1934) – literatūrologo Rūdolfo Eglės (1889–1947) ir rašytojo Andrėjo Upyčio (Andrejs Upits, 1877–1970) bendrą darbą. Jame publikuota palyginti didelė (daugiau nei 30 puslapių) lietuvių literatūros apžvalga,¹⁷ kurios autorius yra lietuvių literatūrologas ir poetas, taip pat vertėjas iš latvių kalbos Kostas Korsakas (1909–1986), bet šią apžvalgą į latvių kalbą išvertė laikraščio „Jaunākās Ziņas“ (liet. „Naujosios žinios“) korespondentas Kaune Justas Paleckis (1899–1980). Šiek tiek stebina, kad lyginamosios literatūrologijos publikacijose vis dar nėra fiksuojamas K. Korsako publikacijoje minimas K. Donelaičio „Metų“ pirmosios dalies fragmento vertimas, kurį atliko rašytojas, aktyvus latvių ir lietuvių kultūrinių ryšių skatintojas Emilis Skujeniekas (Emīls Skujenieks, 1903–1965).

E. Skujeniekas lietuvių kalbą išmoko Pirmojo pasaulinio karo metais, kai jo šeima gyveno Biržų apskrityje. Ten pat baigęs Bauskės miesto gimnaziją, E. Skujeniekas dirbo mokytoju. Po Antrojo pasaulinio karo jis buvo Vokietijoje atkurtos Latvių-lietuvių vienybės draugijos valdybos narys, 1948 m. balandį kartu su Vydu (1868–1953), Mykolu Biržiška (1882–1962) ir Faustu Kirša (1891–1964)

tapo šios organizacijos garbės nariu. Reikšminga tai, kad 20 metų po jau minėtos K. Donelaičio vertimo publikacijos „Pasaulio rašybos istorijoje“ kitas E. Skujeniko išverstas „Metų“ fragmentas buvo publikuotas laikraštyje „Latvija“ (nuo 1946 iki 1986 m. jį leido Vokietijos latviai), minint Lietuvos nepriklausomybės metines 1950 metais.¹⁸

Pokario Latvijoje visą „Metų“ vertimą buvo sumanęs parengti poetas Janis Sudrabkalnis (1894–1975). 1940–1950 metais jis ne kartą rašė savo kolegoms lietuviams Antanui Venclovai (1906–1971), Justui Paleckiui ir Kostui Korsakui apie sumanymą užbaigti darbą, vertimas net buvo įtrauktas į Latvijos valstybinės leidyklos 1952 metų planą,¹⁹ tačiau publikuotas buvo tik „Žiemos rūpesčių“ fragmentas. Ko gero, visos K. Donelaičio poemos vertimas poetui pasirodė per sunkus, savo talentą jis iššvaistė kurdamas šlovinimus sovietų valdžiai.

Sudėtingas ir ilgas kelias iki visų „Metų“ vertimo publikacijos buvo ir vertėjo bei poeto Paulo Kalvos (1919–2003) kūrybinėje biografijoje. Kaip pripažino pats P. Kalva, impulsą pradėti darbą jam suteikė 1940 metų poemos leidimas su Vytauto Jonyno (1907–1997) iliustracijomis²⁰. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje vertimas buvo parengtas ir įteiktas leidyklai, tačiau karo meto sąlygomis kažkur pasimetė. 1944 metais žurnale „Latvju Mēnešraksts“ (liet. „Latvių mėnraštis“) pavyko išspausdinti tik „Pavasario linksmybių“ fragmentą, taip pat P. Kalvos straipsnį apie K. Donelaitį, kuriame buvo įvertinti ir ankstesni poemos vertimai į latvių kalbą.²¹ Kaip Latvių legiono dalyvis P. Kalva ne kartą buvo represuotas: 1945 metais išsiųstas prievartiniais darbams į Krasnojarską, iš kur grįžo 1947 metais po amnestijos, tačiau po 1951 metų teismo, kuriame buvo pripažintas politiškai pavojingu sovietų sistemai, pateko į griežto režimo lagerį Kemerovo srityje, o vėliau Omsko srityje. Į Latviją 1955 metais grįžusiam P. Kalvai gauti galimybę dirbti literatūrinį darbą buvo labai sunku. Ilgą laiką jis dirbo melioracijos inžinieriumi. Tačiau ir tokiomis nepalankiomis sąlygomis pasirodė jo vertimų iš anglų ir rusų kalbų. Visgi

12 NASTOPKA, Kęstutis. K. Donelaitis latviešu literatūrā: sakārā ar K. Donelaiša dzimšanas 250. gadadienu. *Karogs*, 1964, no. 1, p. 144.

13 VOLTERS, E. Leišu dzejnieki un tautas darbinieki. *Mājas Viesā Mēnešraksts*, 1902, no. 12, p. 944–946.

14 [ZEIFERTS, T.] Teodors. Leišu dzejnieks Krišjānis Donaleitis. *Druva*, 1914, no. 2, p. 129–135.

15 DONALEITIS, Krišjānis. Ziemas rūpes. *Druva*, 1914, no. 2, p. 124–128.

16 K. Donelaiša piemiņai. *Dzimtenes Vēstnesis*, 1914, no. 44.

17 KORSAKAS, Kostas. Leišu literatūra. In *Pasaules rakstniecības vēsture*, 4.sēj. Rīga, 1930, p. 629–665.

18 DONELAITIS, K. Ziemas rūpesti. *Latvija*, 1950, no. 13.

19 SUDRABKALNS, J. *Vēstules, 1910–1956*. Rīga, 1986, p. 275–276, 291, 405.

20 KALVA, P. Balss un atbalss. In *Kristijons Donelaitis. Gadalaiki*. Rīga, 2006, p. 270.

21 KALVA, P. Kristjāns Donelaitis un viņa Gada laiki. *Latvju Mēnešraksts*, 1944, no. 4, p. 314–316.

daugiausia P. Kalva vertē iš lietuvių kalbos (iš viso išversti 35 veikalai, pradedant Žemaite ir baigiant Juozu Baltušiu).²²

1963 metais išėjo naujas, faktiškai antrasis P. Kalvos „Metų“ vertimas su Vytauto Jurkūno (1910–1993) iliustracijomis. Pirmoji paties P. Kalvos poezijos knyga dienos šviesą išvydo tiktai 1993 metais, kai jam buvo jau 74 metai. Naujas „Metų“ vertimas, atliktas pagal leidyklos „Baltos lankos“ 1994 metų laidą, išėjo jau po P. Kalvos mirties 2006 metais. Ši laida įdomi keliais aspektais: ji yra dvikalbė, joje publikuotas Justino Marcinkevičiaus (1930–2011) įvadas, paties P. Kalvos, filologo ir diplomato Alberto Sarkanio (g. 1960) komentarai, taip pat V. Jonyno iliustracijos.

Europos literatūros paminklo – Kristijono Donelaičio poemos „Metai“ – viso teksto vertimo į latvių kalbą publikavimo raida iliustruoja latvių ir lietuvių kultūrinių ryšių istoriją. Detalesnis šios temos atskleidimas remiantis naujais šaltiniais, pasitelkiant lyginamosios literatūrologijos galimybes dar laukia tyrėjų.

Iš latvių kalbos vertė AUKSĖ NOREIKAITĖ

Literatūra ir šaltiniai

- [BAUMANIS, E]. Edg. B. *Leiši: etnografskys apcerējums*. Rīga, 1902. 629 p.
- K. Donelaiša piemiņai. *Dzimtenes Vēstnesis*, 1914, no. 44.
- DINSBERĢIS, Ernests. *Autobiogrāfija ar ģimētni un ievadu no Poruku Jāņa*. Cēsis, 1904. 70 p.
- [DĪRIĶIS, A.] A.D. Kristjānis Donaleitis. *Baltijas Vēstnesis*, 1874, no. 45.
- DONALAITIS, Krišjānis. Ziemas rūpes. *Druva*, 1914, no. 2, p. 124–128.
- DONALAITIS. Gada jaukums, gada grūtums. *Mājas Viesa Mēnešraksts*, 1902, no. 12, p. 941–943.
- DONALAITIS, K. Ziemas rūpesti. *Latvija*, 1950, no. 13.
- GRUDULE, M. Igaunī un lietuviēši – kultūra un literatūra latviešu grāmatās un periodikā 17.–19. gadsimtā. In *Latvieši, igauņi un lietuviēši: literārie un kultūras kontakti*. Sudare Benedikts Kalnačs, Māra Grudule u.c. Rīga, 2008, p. 18–184.
- JONIKAS, Petras. Par Andreja Dīriķa leišu-latviešu valodas vārdnīcas rokrakstu. In *Ceļi: rakstu krājums*, 6.sēj. Rīga, 1935, p. 201–208.
- KALVA, P. Balss un atbalss. In *Kristijons Donelaitis. Gadalaiki*. Rīga, 2006, p. 267–273.
- KALVA, P. Kristjāns Donelaitis un viņa Gada laiķi. *Latvju Mēnešraksts*. 1944, no. 4, p. 314–316.
- KORSAKAS, Kostas. Leišu literatūra. In *Pasaules rakstniecības vēsture*, 4.sēj. Rīga, 1930, p. 629–665.
- [KUNDZIŅŠ, K.] K.K. Tautu balsis dziesmās. *Baltijas Vēstnesis*, 1869, no. 66.
- NASTOPKA, Kęstutis. K. Donelaitis latviešu literatūrā: sakarā ar K. Donelaiša dzimšanas 250. gadadienu. *Karogs*, 1964, no. 1, p. 143–146.
- RAINIS. *Kopotī raksti. 19. sēj. Vēstules*. Rīga, 1984. 669 p.
- SARKANIS, A. Paulis Kalva. In DONALAITIS, Kristijons. *Gadalaiki*. Rīga, 2006, p. 293–294.
- STRADIŅŠ, J.; STRODS, H. *Jelgavas Pētera akadēmija*. Rīga, 1975. 319 p.
- SUDRABKALNS, J. *Vēstules, 1910–1956*. Rīga, 1986. 471 p.
- VOLTERS, E. Leišu dzejnieki un tautas darbinieki. *Mājas Viesa Mēnešraksts*, 1902, no. 12, p. 944–946.
- [ZEIFERTS, T.] Teodors. Leišu dzejnieks Krišjānis Donaleitis. *Druva*, 1914, no. 2, p. 129–135.

TRANSLATORS AND TRANSLATIONS OF K. DONELAITIS
INTO LATVIAN: THE SECOND HALF OF THE
19TH–20TH CENTURIES

Viesturs Zanders

Summary

It took quite a long time for the poem “The Seasons” by Kristijonas Donelaitis to have a full translation in Latvian – up to the second half of the 20th century. The first translation – some fragments of the poem – were made by a pastor in Kurzeme, Carl Friedrich Watson, and published in the twenties of the 19th century. The first thorough publication about K. Donelaitis himself was written by Andrejs Dirīķis (in 1874) who regularly covered Lithuanian culture in Latvian press in the seventies and eighties of the 19th century. The translation of “The Seasons” made by the Latvian poet Rainis in the eighties of the 19th century unfortunately has not survived. In the thirties and forties of the 20th century the translation of the poem was initiated by the writer and promoter of Latvian – Lithuanian cultural ties Emīls Skujenieks. In 1963 and 2006 two different versions of translation made by the poet Paulis Kalva were published. The recent publications of comparative literary studies give us evidence, that further research of the translations in Latvian of the Donelaitis poem, especially using new sources, is rather promising.

*Īteikta 2015 m. kovo 5 d.
Priimta 2015 m. kovo 23 d.*